

Silabusi i lëndës: *Teoritë letrare*

Të dhëna bazë për lëndën	
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë: Departamenti i gjuhës dhe i letërsisë gjermane
Titulli i lëndës:	Teoritë letrare
Niveli:	Master
Statusi i lëndës:	Me zgjedhje
Viti i studimeve:	Viti i 5-të, semestri i 10-të
Numri i orëve në javë:	2 + 0
Vlera në kredi - ECTS:	3
Koha dhe vendi:	
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. dr. Naim Kryeziu
Detajet kontaktuese:	naim.kryeziu@uni-pr.edu
Përshkrimi i lëndës:	Kursi i lëndës “Teoritë letrare”, si lëndë në nivelin universitar, ka për qëllim t’i njohë studentët me njohuritë bazë në fushën e teorive letrare. Në këtë lëndë trajtohen dhe shpjegohen karakteristikat më të rëndësishme të teorive letrare klasike, sqarohet roli dhe rëndësia e zbatimit të teorive letrare moderne në studimin shkencor të teorive letrare. Një vend të veçantë zënë: Teoritë e epokave të ndryshme letrare, duke nisur nga teoritë e antikitetit e deri te teoritë moderne, kritika pozitiviste, formalizmi rus, morfologjia gjermane, kritika e re amerikane, strukturalizmi, fenomenologjia, ekzistencializmi, kritika psiko-analitike, kritika mitologjike, kritika e interpretimit, etj. Ky kurs synon të nxisë përvetësimin e teorive letrare duke i studiuar në kontekstet e tyre të veçanta.
Qëllimet e lëndës:	<p>Lënda “Teoritë letrare” synon që studenti të njihet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • me objektin e studimit dhe me nocionet e teorive letrare në përgjithësi • me filet e teorive letrare • me konceptet dhe me metodat e teorive letrare • me sistemin poetik të antikës • me sistemin poetik të humanizmit dhe me rilindjen, me klasicizmin, e kështu me radhë • me teoritë letrare romantike • me teoritë letrare postromantike • me teoritë e estetikës • me rrymat letrare • me postmodernizmin dhe me ndërtekstualitetin • me formalizmin rus • me gjuhësinë moderne dhe me gjuhën e letërsisë • me kritikën e re anglo-amerikane

	<ul style="list-style-type: none"> • me strukturalizmin dhe me poststrukturalizmin • me leximin dhe me interpretimin • me kritikën psikanalitike moderne • me teoritë letrare marksiste • me kritikën letrare feministe 		
Rezultatet e pritshme të nxënies:	<p>Pas mbarimit të kursit, studenti duhet të ketë njohuri të mjaftueshme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • për objektin e studimit të teorive letrare klasike dhe moderne • për metodologjitë e studimit të teorive letrare • për rolin dhe rëndësinë e teorive letrare • për detyrat dhe për qëllimet e studimit të teorive letrare • për teoritë antike dhe për teoritë tjera në përgjithësi • për poetikën, për retorikën, etj. • për fenomenologjinë, për hermeneutikën dhe për teorinë e recitimit • për rolin dhe për ndihmesën e teorive letrare në studimin e letërsisë • për dallimet dhe për ngjashmëritë midis teorive letrare • për formalizmin rus • për kritikën psikanalitike moderne • për leximin dhe për interpretimin • për teoritë letrare marksiste • për kritikën letrare feministe. 		
Kontributi në ngarkesën e studentit (kjo duhet të përkojë me rezultatet e përvetësimit nga ana e studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15	30
Teori/Punë në laborator/ushtrime			
Punë praktike			
Përgatitje për test intermediar	45	5	2.25
Konsultime me mësimdhënin	15 min	15	2.25
Punë në terren			
Testi, punim seminari	2	11	22
Detyrë shtëpie	2	5	10
Mësimi vetjak (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	5	10
Përgatitja përfundimtare për provim	5	1	5
Koha e vlerësimit (teste, kuice, provim përfundimtar)	1	1	1
Projektet,prezantimet, etj.	1	1	1

Totali			83.50:25=3.34 3 ECTS
Metodologjia e mësimdhënies:	Mësimi zhvillohet me ligjërata dhe me shpjegime përkatëse për teoritë letrare klasike dhe moderne. Gjatë shpjegimeve zbatohet metoda ndërvepruese. Në fillim të ligjërates zhvillohet gjithmonë debat për leksionin e mëparshëm. Në fund të ligjërates bëhet një përsëritje e përbashkët e leksionit pasues. Gjatë shpjegimeve zbatohet metoda ndërvepruese, ku diskutohen shembuj nga teoritë antike letrare, si edhe nga teoritë letrare moderne. Në fillim të kursit jepen informacione të përgjithshme për teoritë letrare e më pas, duke u bazuar në literaturën më të re, jepet edhe një pasqyrë e përgjithshme për këtë lëndë.		
Metodat e vlerësimit:	<ul style="list-style-type: none"> • Pjesëmarja aktive dhe detyrat 20 % • Testi i parë 30 % • Provimi përfundimtar (me shkrim/me gojë) 50% 		
Literatura :			
Literatura bazë:	<ol style="list-style-type: none"> 1 Oliver Simons: Literaturtheorien zur Einfuehrung, Hamburg 2009, Junius, ISBN 978-3-88506-662-0 2 Jan Urbich: Literarische Aesthetik. Koeln, Weimar, Wien 2011, ISBN 978-3-8252-3543-7 3 Rene Wellek, Austin Warren: Theori der Literatur. Beltz Athenaeum Verlag. Koenigstein, 1985. 4 Xhonatan Keller: Teori Letrare, Era, 2001, Prishtinë. 		
Literatura shtesë:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ann Jefferson & David Robey: Teori Letrare Moderne. Albas, 2004 Tiranë. ISBN 99943-606-2-0 2. Jost Schneider: Einfuehrung in die moderne Literaturwissenschaft. Aisthesis Verlag, Bielefeld 1998. ISBN 3-89528-212-X 3. Floresha Dado: Teoria e veprës letrare. Shtëpia Botuese e Librit Universitar. Tiranë 1999, ISBN 99927-0-033-5 		
Plani i detajuar i mësimimit			
Java	Ligjërata që do të zhvillohet		
<i>Java e parë</i>	Konceptet e teorive letrare: <ul style="list-style-type: none"> - dallimi midis teorisë së letërsisë dhe teorive letrare - teoritë letrare dhe rëndësia e tyre për letërsinë - elementet e teorive 		
<i>Java e dytë</i>	Zanafillat e teorive letrare: <ul style="list-style-type: none"> - Zanafilla dhe zhvillimi i teorive letrare - Teoritë letrare antike dhe rëndësia e tyre 		

<i>Java e tretë</i>	Arti poetik i Aristotelit: <ul style="list-style-type: none"> - arti poetik - retorika, poetika dhe stilistika - rëndësia e tyre
<i>Java e katërt</i>	Antika – Mesjeta: <ul style="list-style-type: none"> - Letërsia si trillim - Letërsia si objekt estetik - Letërsia si imitim
<i>Java e pestë</i>	Humanizmi dhe rilindja: <ul style="list-style-type: none"> - Humanizmi dhe rilindja si dukuri kulturore - Shfaqja e humanizmit dhe rilindjes - Nxitjet që kanë dhënë humanizmi dhe rilindja
<i>Java e gjashtë</i>	Romantizmi dhe postromantizmi: <ul style="list-style-type: none"> - Burimet e romantizmit - Romantizmi gjerman - Përfaqësuesit e romantizmit - Teoritë postromantike (realizmi dhe natyralizmi)
<i>Java e shtatë</i>	Formalizmi Rus: <ul style="list-style-type: none"> - Zanafilla e formalizmit rus dhe përfaqësuesit e tij - Idetë e formalizmit rus dhe objekti i studimit të formalizmit rus
<i>Java e tetë</i>	Gjuhësia moderne e letërsisë: <ul style="list-style-type: none"> - Marrëdhëniet reciproke ndërmjet gjuhësisë dhe letërsisë - Jehona e kësaj teorie - Shkolla e Pragës
<i>Java e nëntë</i>	Kritika e re anglo-amerikane: <ul style="list-style-type: none"> - Përdorimi i kritikës së re anglo-amerikane - Rëndësia dhe ndihmesa e kritikës së re amerikane
<i>Java e dhjetë</i>	Fenomenologjia, hermeneutika dhe teoria e recitimit: <ul style="list-style-type: none"> - Metodat e fenomenologjisë në veprat letrare - Hermeneutika dhe interpretimi i tekstit - Perspektiva e studimeve të recitimit
<i>Java e njëmbëdhjetë</i>	Leximi dhe interpretimi: <ul style="list-style-type: none"> - Leximi dhe kuptimi i tekstit letrar - Roli thelbësor i interpretimit të veprave letrare - Vepra dhe autori - Teksti sipas vështrimit të kritikut letrar
<i>Java e dymbëdhjetë</i>	Kritika psikanalitike moderne: <ul style="list-style-type: none"> - Raportet e teorisë psikanalitike me kritikën letrare - Psikanaliza
<i>Java e trembëdhjetë</i>	Teoritë letrare Marksiste; <ul style="list-style-type: none"> - Teoria Marksiste mbi letërsinë - Konceptet marksiste

Java e katërmbëdhjetë	Strukturalizmi dhe semiotika: <ul style="list-style-type: none"> - Strukturalizmi dhe poststrukturalizmi - Semiologjia dhe elementet e saj
Java e pesëmbëdhjetë	Kritika letrare feministe: <ul style="list-style-type: none"> - Feminizmi, femra, femërorja - Feminizmi si fenomen - Teoria e femërore
Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes	
<p>Studentët duhet të vijnë me kohë në auditor, sepse ardhja me vonesë sjell ndërprerjen e mësimit dhe pengon, çrregullon e shpërqendron vëmendjen e studentëve. Gjatë orës së mësimit nuk lejohet përdorimi i mjeteve elektronike, sepse shkaktojnë zhurmë ose pengesa të tjera.</p>	

Hartoi: Prof. dr. Naim Kryeziu/04.04.2025/NKr